

acélt is. Kultúrájuk hatott a szkíták, a médek, a perzsák, a görögök, a rómaiak - így pedig egész Európa - művészetére.

Az első két tárgyat aztán továbbiak követték - mondja B. Kádár István. - Gyűjtésem eredeti célja az volt, hogy a számomra elérhető művészeti emlékeket a magyar érdeklődők is megtekinthessék. Az ókori tárgyak kiválasztásánál a legfontosabbnak tartottam, hogy azokat az emlékeket gyűjtssem össze, amelyek a művészi megjelenésük, történelmi jelentőségük révén a honfoglalás-kori, vagy az azt megelőző magyar életre és művészetre hatással lehetnek.

A gyűjtemény így az idők folyamán az urartui mellett szabír, hurri, hettita és pártus tárgyakkal gyarapodott. Ezeknek fényképeit a gyűjtő, érdeklődő szakembereknek is megmutatta Magyarországon, s a legtöbbit közülük az azóta elhunyt *László Gyula* professzor is látta. B. Kádár István néhány évvel ezelőtt azonban úgy határozott, hogy a fényképek helyett - ahogy lehetősége lesz rá - az eredeti tárgyakat hozza haza, s egy olyan múzeumnak ajándékozza azokat, amely lehetővé teszi, hogy az érdeklődők is megcsodálhassák.

Bár a gyűjteményem darabjai sohasem voltak magyar területen ezt megelőzően, mégis azt gondoltam, ha elfogadjuk, hogy ezeknek a magyarság ókor előtti életéhez közik lehetett, úgy kerülő úton ugyan, de hazatérő tárgyak lehetnek - indokolja a műkincsek hazahozatalát a gyűjtő. - Valójában a Nemzeti Múzeum ókori gyűjteményébe illenének igazán, ha az ókori Közel-Keletet a mai hivatalos álláspont elfogadná, mint a magyarság őstörténetének egyik színterét.

A választásom elsősorban azért esett a Hadtörténeti Múzeumra, mert itt már több olyan kiállítást is rendeztek, ahol hazatért gyűjteményeket mutattak be, s a múzeum vezetősége az én felajánlásomat is nagy lelkesedéssel fogadta.

- Ilyen gyűjtemény Magyarországon nem nagyon fordul elő, így ha valaki foglalkozik ezen népek kultúrájával és művészetével, az könyvből teszi - mondja *Toll László* százados, fegyvertörténész, a múzeum munkatársa. - Nálunk ugyanis ilyen anyag ásatások során nem kerülhet elő, mivel ezek a népek - bár az tény, hogy közik volt az ősmagyarsághoz - soha nem éltek Magyarország területén. Ebből pedig az következik, hogy ezt a témát kutatók száma gyakorlatilag a nullával egyenlő. Nagy problémánk az is, hogy mivel B. Kádár István úgy vásárolta műkereskedőktől a tárgyakat, az eredetük, így például a lelet helyszíne nem állapítható meg teljes bizonyossággal. A szakemberek szerint azonban a kiállított tárgyak mindegyike eredeti, bár könnyen hamisíthatóak, nem éri meg, mivel túl nagy lenne a befektetés a visszanyerhető haszonhoz képest.

Borosjenői Kádár István jóvoltából tehát a Hadtörténeti Múzeumban október közepétől álló vitrin immár az ókori közel-keleti lovas népek művészetének egy szeletével is megismerteti az érdeklődőket. Láthatunk többek között bronzból készült muflon alakú zabla pofalemezt, muflon-végződésű tüt, kúp alakú kis csengőt, valamint több övlemezt, amelyek közül az egyik az „égi vadászat” ismerhető fel, vagyis az a jelenet, amely a nagyszentmiklósi kincs egyik korsóján is előfordul. A kerámiából készült alakok között női, illetve férfi ábrázolásokat, lovasokat és egy istennő égetett agyag domborművét tanulmányozhatjuk.

- Ezzel a kicsiny tárlattal megvalósult az a célom - mondja Kádár István -, hogy a magyar történészek, régészek és kutatók személyesen is tanulmányozhassák ezeket a tárgyakat, amelyek pedig így szerencsére nem egy raktárban porosodnak elzárva az érdeklődők elől.

(Megjelent a *Demokrata* 2004/46. számában)

* * *

100 éve született József Attila költő

József Attila

Pogányos hitvallás magyarul

*Hol vagy erős pogány sereg
Hős Vata, bálványos berek?
Hol alszol bátor Bocskay!
Kossuth dicső csapatjai?!*

*A bős magyar vér nem buzog
Mint gyáva, hitvány koldusok
Könyörgünk már az életér'?*

Hadúr öszvérként mendegél?

*Ó nem, ilyet ne higgyetek –
Hadúr itt van közöttetek,
Hadúr a roppant őspogány
Üget sötétpej vadlován.*

*Szegődjünk hát nyomába mi
Gyávaságot irtani,
Álljunk helyünket emberül –
Ki küzd megél, más elmerül.*

*Megáll Isten, meg a világ,
Gyönyörrel bámul ily csudát.
Hogy vasököllel ha akar,
Szabad s egész lesz a magyar.*

(1922. júl-aug.)

* * *

Idesereglik, ami tovatúnt *József Attila összes fényképe a Petőfi Irodalmi Múzeumban*

A Petőfi Irodalmi Múzeum fotókiállításán a költőről készült fényképeket, mai ismereteink szerint összesen 77 fotót tekinthet meg a látogató. A fotográfiák nemes másolatban, de eredeti méretben, színben és eredeti állapotukban kerülnek a falra. Bár József Attila arcait szinte valamennyien ismerjük, mégis találhatunk hét olyan felvételt, részint variánsokat, részint új beállítású képeket, amelyek az utóbbi években, hónapokban kerültek a kutatók látókörébe.

A térben elhelyezett képernyőn folyamatosan vetítik a Petőfi Irodalmi Múzeum *Eszmélet* című vándorkiállításához készült, József Attila életének dokumentumait bemutató filmbejátszást.

A Múzeumban megvásárolható a kiállítás címével megegyező, *Idesereglik, ami tovatúnt* című, József Attila összes fotóját tartalmazó, színes kiállítású fényképalbum.

A kiállítás 2005. november 1-ig tekinthető meg a Petőfi Irodalmi Múzeumban. Cím: 1053 Budapest, Károlyi M. u. 16.)

* * *

„Jöjjetek énhozzám mindnyájan, akik megfáradtatok
és meg vagytok terhelve és megnyugvást adok nektek”

Batári Gyula fájdalommal, de Isten akaratában megnyugodva tudatja, hogy szeretett testvére
BATÁRI FERENC
művészettörténész életének 71. évében, 2005. augusztus 23-án, váratlanul elhunyt.

A Budakeszi temetőben, a református egyház szertartása szerint temetjük,
2005. szeptember 15-én, csütörtökön 14 órakor.
Az emlékező istentisztelet megtartására
2005. szeptember 18-án, vasárnap 10 órakor a Budakeszi református templomban kerül sor.
Az Iparművészeti Múzeum saját halottjának tekinti.

Dr. Batári Gyula 1117. Bp. Fehérvári út 21/a.

* * *

Szilágyi András